

Školní vzdělávací program pro Školní družinu

Školní družina při Základní škole a Mateřské škole Vlkoš

Obsah:

Identifikační údaje

Charakteristika ŠD, materiální a ekonomické vybavení

Cíle ŠD a kompetence

Vzdělávací oblast – Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitost přírody
5. Člověk a jeho zdraví
6. Umění a kultura

Podmínky pro vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření a žáků mimořádně nadaných

Projekty ŠD

Přehled denní skladby

Přílohy:

- Vnitřní řád ŠD

Identifikační údaje:

Adresa školy: Náves 43/7, 751 19 Vlkoš

Zařazení do rejstříku škol 1. 9. 2007

Jméno ředitele: Mgr. Marie Uhlířová

Kontakty: telefon: 722 315 535

e-mail: zsvlkos@seznam.cz

web: www.zsvlkos.cz

Zřizovatel: Obec Vlkoš

Adresa zřizovatele: Ke mlýnu 206, 751 19 Vlkoš

Charakteristika , materiální a ekonomické vybavení

Školní družina se ve své činnosti řídí vyhláškou MŠMT ČR č. 74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání a školským zákonem č. 561/2004 Sb. Vzdělávací program pro školní družinu je součástí ŠVP pro základní vzdělávání **VŠICHNI SPOLU**. ŠVP ŠD vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která komplexně vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat, na které se výchova v ŠD zaměřovala i v předešlých letech. V této oblasti lze velice nenásilně a účinně navázat na činnosti a učivo probírané ve škole.

V naší ŠD usilujeme o kompenzaci sedavého zaměstnání při vyučování a to nejrůznějšími činnostmi spojenými s odpočinkem, rekreací, pohybovými hrami jak v přírodě, místnosti tak i v herně, zájmovými činnostmi, zábavou. Hlavním cílem však je, aby i tyto činnosti působily na všeobecný rozvoj žáka.

V době mimo vyučování naplňuje ŠD péči o svěřené žáky činnostmi:

- odpočinkovými
- rekreačními
- zájmovými – výtvarnou, literární, dramatickou ...
  - sportovní
  - přírodovědnou
  - pracovní
  - společenskovední

ŠD navštěvují žáci 1. – 5. ročníku ZŠ. Tvoří ji 1 oddělení, naplněnost je 30 dětí.

Školní družina se nachází v budově ZŠ. Třída je vybavena nábytkem odpovídajícím hygienickým i bezpečnostním požadavkům, školní i magnetickou tabulí, část třídy je pokryta kobercem /slouží k odpočinku či některým hram/. ŠD dále využívá hernu, která je vybavena sportovním náradím i náčiním. Hojně je využíváno také školní hřiště s pískovištěm a prolézačkami. ŠD má k dispozici i školní počítačovou učebnu. Vybavení školní družiny je každým rokem vylepšováno – jsou nakupovány nové hry, stavebnice, hračky, knihy. Děti jsou vedeny k šetrnému zacházení s veškerým vybavením.

Pobyt ve školní družině není zpoplatněn.

Cíle ŠD a kompetence

Cíle

- Kompenzovat u dětí jednostranné zatížení z vyučování.
- Nabídnout dětem takové zájmové činnosti, které volně naváží na poznatky získané ve škole.
- 🕒 Rozvíjet v dětech schopnost spolupráce, otevřené komunikace, tolerance, ohleduplnosti vůči svým kamarádům.
- Rozvíjet a upevňovat u dětí zásady slušného chování nejen k dospělým osobám, ale také ke svým vrstevníkům.
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření a aktivně je rozvíjet..
- Vést děti k respektování práce druhých, ale také respektovat práci svou.
- Vést žáka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví a být za něj zodpovědný.
- Pěstovat a rozvíjet u dětí základní pohybové dovednosti, vést je k aktivnímu, zdravému a plnohodnotnému trávení volného času.
- Vést děti aktivně k ochraně přírody ve svém okolí, k získávání informací o přírodě nejen ve svém okolí, ale i po celém světě.
- Rozvíjet a podporovat u dětí získávání informací o životě lidí (historie, kultura, životní podmínky ..) nejen u nás, ale i ve světě.

Kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjení kompetencí, které vybavují žáky prakticky využitelnými dovednostmi. Jsou posilovány a rozvíjeny prostřednictvím volnočasových aktivit.

Kompetence k učení - vedeme žáky k tomu, aby se učili s chutí a vždy dokončili svou práci. Podněcujeme je ke kladení otázek a hledání odpovědí, vedeme je k tomu, aby získané vědomosti dávali do souvislostí a uplatňovali je v praktických situacích i dalším učení.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme tím, že podněcujeme žáky, aby si všímali dění kolem sebe. Vedeme je k řešení různých situací, při nichž využívají logické postupy. Učíme je chápat, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Při činnostech motivujeme žáky v co nejvyšší míře příklady z praktického života.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků. Vedeme žáky k ovládnutí řeči, k vyjadřování myšlenek, otázek, sdělení či odpovědí vhodně formulovanými větami. Podněcujeme je ke kultivované komunikaci bez ostychu s dětmi i dospělými. Podporujeme přátelské vztahy mezi dětmi.

Kompetence sociální a personální - vedeme žáky k samostatnému rozhodování o svých činnostech, k uvědomění si, že za ně odpovídají a nesou důsledky. Učíme je projevovat ohleduplnost, citlivost, rozpoznat nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu a umět se jim bránit.

Kompetence občanské rozvíjíme tím, že vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, k respektování a ochraně našich tradic a kulturního dědictví. Snažíme se o to, aby si uvědomili práva svá i druhých, dbali na své osobní zdraví i na zdraví druhých.

Kompetence pracovní – vedeme žáky k samostatnosti při sebeobslužných činnostech, k tomu, aby používali bezpečně a účinně materiály, nástroje i vybavení, dodržovali vymezená pravidla, plnili povinnosti a závazky a dokázali se adaptovat na změněné nebo nové pracovní podmínky. Umožňujeme dětem samostatně prezentovat výsledky své práce.

Kompetence k trávení volného času rozvíjíme tím, že vedeme žáky ke smysluplnému využití volného času, k umění vybrat si zájmové činnosti podle svých vlastních dispozic, rozvíjet své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech. Vedeme děti k tomu, aby uměly říci NE nevhodným nabídkám na využití volného času.

Obsah vzdělávání

Školní družina navazuje na vyučování v základním vzdělávání, ale má svá specifika, postupy a strategii vyjádřenou požadavky pedagogiky volného času.

Vzdělávací oblast – ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1.MÍSTO, KDE ŽIJEME

Domov:

- Můj domov – rodina, prostředí domova, rodina jako základní pilíř pro rozvoj dítěte

Zájmové činnosti – společenskovední – rozhovory ...

- výtvarné, pracovní – koláže, kresba pokojíčku, členů rodiny ...

Škola:

- Seznámení se školou – určeno hlavně pro žáčky I. ročníku – význam školy, prostory školy, bezpečná cesta do školy...
- Seznámení s vnitřním řádem ŠD, denního programu ŠD

Zájmové činnosti – společenskovední – rozhovory, dopravní, internet
bezpečnost a řád ŠD

- výtvarná – kresba plánu školy
- společenské hry, orientační hry po budově ...

Obec:

- Seznámení s obcí (instituce v obci, doprava, památky ...)
- Obecní úřad a důležitá místa v obci – pošta, zdravotní středisko, knihovna...
- Orientace v místě bydliště
- Místní krajina

Zájmové činnosti – pracovní (tvorba modelu obce)

- společenskovední
- kultura v obci, vycházky po obci...
- přírodovědná - vycházky do okolní přírody
- výtvarná – kresba plánu obce

Naše vlast:

- Domov – obec, kraj, stát, významná města v okolí bydliště, hlavní město, orientace v mapě ...
- Okolní krajina
- Dějiny, významné památky našeho regionu, pověsti, báje
- Tradice, kultura – zvyky našeho kraje

Zájmové činnosti – společenskovední-povídání o historii naší vlasti, vyhledávání zajímavostí na internetu

- literární - četba Starých pověstí Českých, regionální pověsti
- výtvarná
- přírodovědná
- sportovní (turistika po okolí obce)

Svět:

- Postupné seznámení s jednotlivými kontinenty – kultura, tradice, zvyky, příroda, zajímavosti

S tímto tématem se děti seznámí během celoročního projektu MY A SVĚT, který je zaměřen na postupné seznamování se jednotlivými kontinenty, jejich historií, kulturou, zvyky, přírodou apod. Tento projekt se bude prolínat jak všemi tematickými okruhy tak i zájmovými činnostmi.

2. LIDÉ KOLEM NÁS

- **Soužití lidí** – vytváření pozitivního klimatu v ŠD – vztah ke spolužákům, umění naslouchat, vycházet spolu, ohleduplnost, přátelství, pomoc druhým ...
  - osvojování a dodržování základů slušného chování – pozdrav, stolování ...
  - úcta ke starším, rodičům, vrstevníkům, sobě samým,
  - chování v dopravních prostředcích,
  - v cizím prostředí,
  - úcta ke každému povolání,
  - seznamování s různými druhy povolání a jejich významu pro společnost,
  - úcta handicapovaným osobám.
- **Kultura a tradice u nás a v jiných zemích** – zvyky, tradice, způsoby chování v dané společnosti
  - srovnání s naší společností
- **Právo a spravedlnost** – základní lidská práva, práva dítěte, ale také jeho povinnosti
  - Řád ŠD, školní řád

Zájmové činnosti – společenskovední -využití internetu, encyklopedií, sledování dění u nás i ve světě (tisk, TV)

- výtvarná -výstavky a malování obrázků
- pracovní – výroba drobných dárečků pro své blízké ...
- modelové situace, spontánní rozhovory, společenské, stolní, námětové, sociální hry...

3. LIDÉ A ČAS

- **Dodržování denního režimu** - seznámení s režimem ŠD, vytváření si „pravidelných“ návyků jednotlivých činností v ŠD
- **Orientace v čase** – minulost, přítomnost, budoucnost – zařazení různých zážitků do časové osy, uvědomování si času, přiřazení denní činnosti k času (vstávání, snídane, vyučování, ŠD, večere ...)
- **Pozorování ročních období, rozčlenění roku na roční období, čtvrtletí, měsíce, dny ...**
- **Zařazení „důležitých mezníků“ v roce** – vysvědčení, prázdniny, svátky, narozeniny ...
- **Zvyky a tradice, báje, mýty, pověsti** – význam a zařazení lidových tradic (Masopust), Vánoce, Velikonoce, lidové pranostiky ...

Zájmové činnosti –společenskovední – práce s internetem, encyklopediemi, besídky, Vánoce, Masopust, Velikonoce, den Matek, pálení čarodějnic...

- pracovní, výtvarná – výroba přáníček, pozvánek, dárečků, masek ...
- nácvik hudebně pohybových pásem na vánoční besídky, karneval, Den matek, zpívání koled, básně ...
- literární – čtení mýtů, bájí, pověstí, regionální pověsti, vyprávění bájných příběhů ...
- využití výukových programů na PC – určování času ...
- kolektivní, společenské hry, vycházky po obci ...

4. ROZMANITOST PŘÍRODY

- **Prohlubování znalostí o přírodě** – vycházky do přírody, pozorování změn během jednotlivých ročních období, krmení zvířete v zimních měsících
- flora a fauna našeho okolí
- **Hry v přírodě** – stavění domečků z přírodních materiálů, využití přírodních materiálů i v jiných činnostech (pracovní, výtvarná), přírodovědné kvízy, poznávačky
- **Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- **Příroda u nás a ve světě** – rozdíl přírody na jednotlivých kontinentech – podnebná pásma: živočišné a rostliny v pralese, na poušti, na Severním, Jižním pólu ...

- **Ochrana přírody** – v lese jako na návštěvě – ochrana živočichů a rostlin, ohleduplné chování k přírodě
  - třídění odpadů, sběr drobných odpadků v okolí školy ...
- **Přírodní katastrofy** – živelné pohromy, ekologické katastrofy

Zájmové činnosti – přírodovědné – vycházky do přírody, pozorování přírody, sběr kaštanů, žaludů, poznávačky, kvízy...

- péče o pokojové rostliny
- pracovní – výrobky z různých přírodních materiálů, stavění domečků z přírodních materiálů, tvorba sluneční soustavy
- společenskovední – využití encyklopedií, výukových programů, internetu
- výtvarná – kresby s přírodními motivy – zvěř, rostliny, zážitků z vycházek do přírody, kreslení na kamínky, kreslení v přírodě ...
- sportovní – zdolávání přírodních překážek, pohybové hry v přírodě, turistika
- literární – čtení knih s přírodní tematikou

Projekt – PŘÍRODA V NAŠEM OKOLÍ

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- **Základní hygienické návyky** – sebeobsluha, pořádek, stolování ...
- **Odpočinek a relaxace** – odpočinkové a relaxační činnosti po vyučování, v průběhu pobytu v ŠD, ranní odpočinkové činnosti po příchodu do ŠD
- **Základy zdravé životosprávy** - zdravá životospráva a pohyb jako základ zdravého životního stylu, prevence obezity a civilizačních chorob
  - potravinová pyramida, škodlivost špatných stravovacích návyků
- **Sportovní činnosti, tělovýchovné chvíle, pohybové hry** – sportovní hry v tělocvičně, na víceúčelových hřištích, pohybové hry v přírodě, turistika, drobné pohybové hry v místnosti, relaxační činnosti,

vycházky

- **První pomoc** – prevence úrazů, důležitá telefonní čísla
  - základy první pomoci, modelové situace, ošetření drobných poranění
- **Ochrana zdraví** - sociálně patologické jevy – kouření, alkohol, drogy
  - otužování, oblékání podle ročních období ...

Zájmové činnosti – sportovní – pohybové hry v přírodě, sportovní hry v tělocvičně, na hřištích i v přírodě

- drobné pohybové hry v místnosti, relaxační chvílky
- společenskovední - využití knih, internetu, rozhovory
- přírodovědná – vycházky do přírody, sporty v přírodě, turistika
- výtvarná, pracovní – tvorba vlastní potravinové pyramidy, koláž

UMĚNÍ A KULTURA

Výtvarná výchova - rozvíjení kultury v oblasti chování, stolování, oblékání, cestování, rozvoj estetického citění

- umění vyjádřit se beze slov – mimika, gesta
- umění vyjádřit se jazykem – dramatická výchova
- čtení knih
- vytvářet vztah k uměleckým dílům

Estetická a hudební výchova – zpěv jako přirozená potřeba vyjádření pohody a radosti

- vnímání hudby, její vyjádření různými prostředky
- rozvíjení rytmického citění

Zájmové činnosti - společenskovední – práce s internetem, encyklopediemi

- výtvarná – malba, kresba, koláže, práce ve skupinách
- nácvik hudebně pohybových pásem na Den matek, karneval, zpívání koled
- dramatizace pohádek
- společenské hry, tvořivé hry se stavebnicemi

Podmínky pro vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření a žáků mimořádně nadaných

Žákům s potřebou podpůrných opatření je podle stupně jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost – snažíme se o zvýšenou motivaci, individuální pomoc, orientujeme se hlavně na oblasti, ve kterých je dítě úspěšné, výrazně chválíme i malé úspěchy a pokroky v práci.

Pro rozvoj talentovaných žáků nabízí ŠD další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Projekty ŠD

Příroda v našem okolí – flora a fauna kolem nás – projekt je uskutečněn v období podzimu

Vánoce u nás a ve světě – tradice, zvyky u nás a ve světě

Masopustní reje - výroba karnevalové masky

Velikonoce – tradice, zvyky u nás a ve světě

Den matek – tradice, nácvik vystoupení, výroba kostýmů, dárky pro maminky

Přehled skladby dne ve školní družině

Provoz ŠD: po-pá 11:40 – 15:30

11:40 – 13:30 - přebírání žáků od vyučujících
- oběd
- odpočinková, rekreační činnost

13:30 – 15:30 - zájmová činnost – přírodovědná
- esteticko-výchovná - literární
- výtvarná
- dramatická

- společenskovední
- pracovně technická
- tělovýchovná
- příprava na vyučování
- individuální činnost

15:30 – odchod dětí ze ŠD

Vnitřní řád školní družiny

1. **Provozní doba ŠD:** po- pá: 11:40 – 15:30
2. **Užívané místnosti:** ŠD v budově školy.
Užívání dalších prostor: ŠJ, herna, počítačová učebna
3. **Podmínky pro přijetí žáka do ŠD**
ŠD je určena pro žáky I. až V. ročníku. Školní družina má kapacitu 30 dětí. Při nedostatku míst v ŠD budou upřednostňováni žáci nižších ročníků, dále pak žáci dojíždějící. Dítě je přijímáno na základě písemné přihlášky /zápisního lístku/ řádně vyplněné zákonnými zástupci. Přihlášku je třeba odevzdat do 5 dnů od začátku školního roku. O přijetí rozhoduje ředitel školy. Pobyt ve školní družině je bezúplatný.
4. **Přihlašování žáků do ŠD a odchody žáka**
Rodiče v písemné přihlášce určí rozsah docházky a způsob odchodu žáka z ŠD.
Doba pobytu žáka v ŠD se řídí údaji v přihlášce.
Mimořádný odchod ze ŠD oznámí rodiče osobně nebo písemně s datem.
Pokud si žáka ze ŠD vyzvedává jiná osoba než jeho zákonný zástupce, musí o tom být vychovatelka již předem informována osobně rodiči.
Rodič je povinen vyzvednout si dítě včas. Pokud dítě zůstane v ŠD po skončení pracovní doby, zavolá vychovatelka rodičům, v případě, že nesežene rodiče, požádá o pomoc Policii ČR.

5. **Bezpečnost a ochrana zdraví žáků v ŠD**

Žák je povinen se řídit pokyny vychovatelky. Dodržuje bezpečnostní opatření při přechodu do ŠJ a herny. Žák nesmí bez vědomí vychovatelky opouštět oddělení, zdržovat se na chodbě, v šatně, na WC, nesmí otevírat okna. Za žáka, který měl být v ŠD a nedostavil se, vychovatelka nezodpovídá. Je povinností rodičů dítě omluvit. Vychovatelka zodpovídá za činnost max. 30 žáků.

6. **Chování žáků**

Žák se v ŠD řídí pokyny vychovatelky, školním řádem a řádem ŠD. Výchovné problémy žáků řeší vychovatelka ve spolupráci s rodiči osobně nebo zápisem do notýsku. Závažnější problémy se řeší s vedením školy.

Je zakázané úmyslné poškozování her a pomůcek (zákonný zástupce hradí škodu).

Jestliže žák hrubým způsobem porušuje vnitřní řád ŠD, bude s rodiči zahájeno jednání. Pokud nedojde v dohodnuté době k odstranění nedostatků, bude žákovi ukončena docházka do ŠD.

Hrubé slovní a úmyslné psychické a fyzické útoky žáka vůči jinému žákovi či vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné porušení povinností stanovených tímto řádem a žák bude za toto provinění ze ŠD vyloučen.

O vyloučení žáka rozhoduje ředitel školy. Toto krajní opatření je možné, pokud žák soustavně nebo jiným významným projevem porušil kázeň a pořádek, případně ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů. I opakující se nevyzvednutí dítěte do konce provozní doby ŠD může být důvodem k vyloučení žáka. Rozhodnutí o vyloučení žáka musí být předem projednáno se zákonnými zástupci žáka a má charakter správního řízení.

7. **Přechod žáka ze školy do ŠD**

Zodpovědnost za žáky přebírá vychovatelka podle rozvrhu tříd. Vyučující předává žáky vychovatelce osobně, vždy nahlásí počet žáků. Stejně tak činí i vyučující vykonávající dozor v ŠJ.

8. **Úrazy**

Žáci ohlašují každý úraz okamžitě vychovatelce. Ta obeznámí rodiče a pokud je to nutné, zajistí okamžitě lékařské ošetření.

9. Stravování a pitný režim

Vychovatelka přechází do ŠJ, kde zajistí stravování a stolování. Před vchodem do jídelny si žáci umyjí ruce.

10. Další činnosti organizované ŠD – zájmové kroužky

- soutěže

- výlety v čase provozní doby

11. Dokumentace - písemná přihláška

- přehled výchovně vzdělávací práce

- docházkový sešit

Zpracovala: Hana Apoleníková

Ve Vlkoši 1. 9. 2020

**Mgr. Marie Uhlířová
ředitelka školy**